

8. søndag efter Trinitatis d. 2. august 2020

Salmer:

748: Nu vågne alle Guds fugle små

300: Kom, sandhed ånd, og vidne giv

672: Jeg ved, på hvem jeg bygger

787: Du, som har tændt millioner af stjerner

Prædiketekst: Matthæusevangeliet 7,22-29

Jesus sagde: »Mange vil den dag sige til mig: Herre, Herre! Har vi ikke profeteret i dit navn, og har vi ikke uddrevet dæmoner i dit navn, og har vi ikke gjort mange mægtige gerninger i dit navn? Og da vil jeg sige dem, som det er: Jeg har aldrig kendt jer. Bort fra mig, I som begår lovbrud! Derfor: Enhver, som hører disse ord og handler efter dem, skal ligne en klog mand, der har bygget sit hus på klippen. Og skybruddet kom, og floderne steg, og stormene suste og ramte det hus. Men det faldt ikke, for dets grund var lagt på klippen. Men enhver, som hører disse ord og ikke handler efter dem, skal ligne en tåbe, der har bygget sit hus på sand. Og skybruddet kom, og floderne steg, og stormene suste og slog imod det hus. Og det faldt, og dets fald var stort.« Da Jesus var færdig med denne tale, var skarerne slået af forundring over hans lære; for han underviste dem som en, der har myndighed, og ikke som deres skriftkloge.

Der er mange store taler i verdenshistorien med replikker, vi aldrig glemmer. Martin Luther King, den store sorte borgerrettighedsforkæmper holdt en tale, som indeholdt den berømte sætning ”I have a dream” – jeg har en drøm. Eller den gamle britiske premier-minister Winston Churchills rosende ord til de britiske piloter, som havde slået de tyske angrebsfly tilbage i 1940: ”Never was so much owed by so many to so few.” Aldrig har så mange haft så få at takke for så meget. Eller Obamas berømte sætning fra sin valgkampagne i 2008: Yes, we can. Ja, vi kan!

Jeg tror dog, at Jesu Bjergprædiken indeholder flere sætninger og billeder, som har opnået større udbredelse. Da jeg sad og kiggede Bjergprædiken igennem, fik jeg i hvert fald øje på de her otte, som vel mere eller mindre er sætninger og begreber, som langt de fleste kender også her i dag 2000 år senere.

Vend den anden kind til.

Elsk jeres fjender.

Vær ikke bekymrede for dagen i morgen, hver dag har nok i sin plage.

Og om at dømme siger Jesus: Hvorfor ser du splinten i din broders øje, men lægger ikke mærke til bjælken i dit eget øje?

Kast ikke jeres perler for svin.

Alt, hvad I vil, at mennesker skal gøre mod jer, det skal I også gøre mod dem.

Hans ord om, at vi skal passe på de falske profeter, for de er som ulve i fåreklæder, er også blevet et kendt udtryk.

Og endelig, så stammer bønnen Fadervor også fra Bjergprædikenen.

Påvirkningen fra Bjergprædikenen har altså været ret enorm, i hvert fald i vores vestlige kultur. Det må være enhver talers drøm at kunne holde en tale fyldt med så mange sandheder, at store dele af menneskeheden stadig er påvirket af det mange mange år senere.

Enhver god taler ved, at det er godt at slutte med et eller andet slagord, som er let at huske og som også på en eller anden måde opsummerer hele talens indhold. Jesus vælger dog en helt anden vej, han vælger nemlig at fortælle den historie, som vi lige har hørt. Historien om to mænd, som hver har bygget et hus. Det ene hus klarer sig gennem skybrud, stigende floder og storme. Det andet hus gør ikke.

Jesus kalder den ene mand for klog, den anden for en tåbe. Hvad er forskellen på dem? Forskellen er *ikke* hvilket slags hus, de boede i. Om det var stort eller lille. Om det var smart og havde fine detaljer som karnap og kampestenssokkel eller var mere enkelt og knap så prangende. Heller ikke farven på murstenene var afgørende, selvom det ellers nok i vores tid er noget, som folk kan være ret uenige om.

Forskellen var heller *ikke* byggematerialerne. I et af brevene i Det Nye Testamente, 1.

Korintherbrev, er der ellers en lignende historie om, at det er vigtigt, hvad man bygger med oven på en grundvold, et fundament. Bygger man med guld, sølv, ædelsten, træ, hø eller halm? Når dagen kommer, her tænkes nok på dommens dag, som bryder frem med ild, så vil det blive prøvet, hvad som holder. Træ, hø og halm brænder hurtigt op, mens de ædlere metaller kan holde længere tid og kan holde til højere temperaturer. Det gælder altså der om at have bygget af et godt materiale.

Det samme billede bruges i beretningen om de tre små grise, som en del af jer nok kender. Det er oprindeligt et folkeeventyr, men det blev filmatiseret af Disney i 1933. Filmen handler om, hvordan de tre grise bygger hver sit hus, den ene bygger et af strå, den anden bygger et af pinde, og den tredje og klogeste gris bygger et af mursten. Da ulven kommer, puster han de to første grises huse omkuld, men de redder sig ind hos deres kloge storebror, og hans hus kan ulven ikke puste omkuld. Og så vidt jeg husker, så ender det med, at ulven forsøger at kravle ned gennem skorstenen, men den kloge tredje gris sætter en gryde med kogende vand i ildstedet, og ulven bliver forbrændt og flygter.

Men de to mænd i Jesu fortælling har nok bygget cirka det samme slags hus og af cirka de samme slags byggematerialer. Men forskellen mellem dem er, hvor de har bygget. Den ene har bygget på sand og den anden på klippen.

Mennesker har altid bygget huse og byer på sand tæt ved vandet, for vi er afhængige af vand, og det er smukt. Men det kan også være farligt og have stærke kræfter. Det erfarer de to mænd i Jesu fortælling og et af husene bliver helt slået omkuld af de store flodbølger. Det faldt og dets fald var stort. Det var bygget på sand, og det kunne slet ikke stå imod de stærke bølger. Som hvis vi havde bygget et hus helt nede på stranden ved den jyske vestkyst. Smuk udsigt og dejlig frisk havluft hver dag. Men når så efterårsstormen kommer, så vil det hus blive skyllet helt væk.

Men hvis man derimod har bygget et hus på en klippe på Bornholm, så kan man godt bygge forholdsvis tæt på vandet, hvis klippen er høj nok, og man har fæstnet huset godt nok til klippen.

Klippen er det sikre sted. Sandet er det farlige og lumske sted. De to mænd havde begge et fint hus at bo i, men kun et af husene holdt, da der kom uvejrlig og storm.

Jesus siger, at de to mænd begge havde hørt hans ord. De havde begge hørt hans mange billeder og sandheder i hans lange Bjergprædiken. Forskellen mellem mændene er ikke, at den ene har lyttet til Jesus, mens den anden har lyttet til Muhammed eller Buddha. De har begge lyttet til Jesus. Men kun en af dem har handlet efter det, som Jesus har sagt. Kun en af dem har levet sit liv på en sådan måde, som Jesus anbefaler.

Det kommer altså ikke bare an på at kende til Jesu tanker og ord fra Bjergprædikenen. Det gør de fleste nok i den vestlige kultur i dag, for Jesu ord og sprog billeder er dybt flettet ind i vores danske kultur og sprog. Men det handler også om at bygge på dem, at handle efter dem, at leve de ord og tanker ud.

Og så kunne vi jo ellers blive fristet til hver især overveje, om de andre, vores familie, venner og naboer, er kloge eller tåbelige mænd. Vi kunne bedømme og dømme de andre og afgøre, hvem, som bygger på klippen og hvem, som bygger på sand. Det kan man godt få meget tid til at gå med, desværre.

Men det tror jeg ikke, vi kan eller skal. For de to mænds huse er netop ens. De er sikkert bygget af det samme materiale. Og lige inden Jesus fortæller historien, kommer der nogen og siger, at de har profeteret i hans navn, de har uddrevet dæmoner i hans navn, de har gjort mægtige gerninger i hans navn. Det lyder jo meget godt. Men Jesus vil ikke kendes ved dem. De har tilsyneladende, på trods af det store og synlige de har gjort, alligevel ikke bygget på ham i deres inderste, i deres hjerte.

Vi kan altså ikke afgøre, hvad et andet menneske bygger sit liv på. Om det dybt inde i sit indre har tillid til og tro på Gud eller om det mest har tillid til og tro på sig selv. Vi må nøjes med at bruge Jesu historie til selvransagelse og selvrefleksion og overveje, hvad vi bygger vores liv på. Om vi nøjes med at høre Jesu ord, men ikke handle efter dem. Eller om vi faktisk forsøger at handle efter dem, så godt vi kan. Den eftertanke og refleksion kan vi hver især gøre os i løbet af gudstjenesten og dagen.

Og så er der noget andet, vi hver især må tage til os fra den historie, som Jesus fortæller. Nemlig, at der vil komme uvejr. Vi kommer til at møde modgang i vores liv. Alt bliver nok ikke, som vi forestiller os. Nogle af vores håb og drømme går i opfyldelse. Andre gør ikke. Nogle af vores planer vil lykkes for os. Andre vil ikke. Vi fik måske ikke lige den sommerferie, vi havde ventet. Eller vi havde måske planer for et bestemt venskab og håbede, det kunne blive et virkelig dybt og godt venskab. Men det viste sig, at vi var for forskellige. Vi havde måske lagt store planer for have og køkkenhave, men vi fandt aldrig energien til det, eller også blev det hele ædt op af dræbersnegle og harer. Alt det er livets almindelige uforudsigelighed, kan man sige. Vi kan lægge drømme og

planer, men ved ikke, om de vil lykkes.

Men Jesus taler nok om noget lidt værre end drømme og planer, som må ændres. Han taler ikke bare om lidt modvind på livets vej, selvom sommerferieplaner, som går i vasken og skuffede drømme om venskaber og køkkenhaver kan føles som en stærk modvind. Nej, han taler om storm og skybrud. Det er, når livet vælter for os. Når vi føler os uelskede af vores venner. Når vi mobbes på arbejde eller måske endda krænkes af andre. Når vi mister en ven eller et familiemedlem, som vi virkelig holdt af. Når vores hus brænder. Når vi bliver syge. Når vores sind bliver formørket. Det er en storm. Modgangen kommer ind over os, vi vælter og føler os fuldstændig skrøbelige.

Livet er skrøbeligt. Mange af os har nok erfaret det. Vi kan vælte og gå i stykker, blive blæst omkuld. Livet er skrøbeligt. Men også dyrebart og værdifuldt. Når Jesus vil åbne vores øjne for, at der kan komme storme, er det netop for at gøre os opmærksomme på, at vi er værdifulde. Han ønsker ikke, at vi bare skal forgå, når vi møder den første storm. Han ønsker, at vi skal holde ud. Han ønsker, at vi skal få lov til at leve gode liv, hvor vi folder os ud og bruger vores evner.

Det gør vi bedst, når vi bygger på noget andet end os selv. Vi kan ikke skabe og støbe et solidt fundament under vores liv. Vi kan meget, det kan vi virkelig, vi kan bygge mange forskellige og prægtige livshuse. Vi kan udvide dem, strække dem mod himlen og skabe de skønneste lysindfald. Men vi kan ikke bygge et solidt fundament under vores liv. Vi er sårbare. Vi er skrøbelige. Vi er mennesker. Kun Gud kan bygge et solidt fundament, ja, selv være et solidt fundament under vores liv.

At tro på Gud er ingen garanti for ikke at møde storme, for ikke at vælte, for ikke at opleve mørke.

At tro på Gud er ingen garanti for ikke at få det svært eller at møde modstand.

At tro på Gud er ingen garanti for ikke i sidste ende at møde døden.

Men at tro på Gud er at stole på, at der er et solidt og sikkert fundament, som kan bære os gennem livet. Og det er det, som Jesus har gjort. Han nøjedes nemlig ikke selv med at tale, han handlede også på sine ord. Han elskede sine fjender, da han hang på korset. Han vendte den anden kind til, da han blev pint og straffet for vores skyld. Han gav sig selv – sit liv - og skaffede os tilgivelse og fred med Gud. Han opstod fra de døde påskemorgen og gav os håb om at gøre det samme en dag.

Det skete virkelig. Det er der for mig at se alt mulig grund til at tro. Derfor kan Jesus være det sikre og solide fundament under vores liv. Han kan være de stærke hænder, som kan bære os gennem alt, hvad vi møder, gennem skybrud, gennem floder, gennem storme. Så stærk er han.